

<i>assignatura:</i> DIDÀCTICA DE LA GEOGRAFIA I LES CIÈNCIES SOCIALS <i>codi:</i> 25512 <i>professores:</i> Per determinar <i>cicle:</i> Segon <i>Quadrimestre:</i> Primer <i>crèdits:</i> 6 <i>tipus:</i> Optativa <i>Horari de classe:</i> Dv 10.00-13.00 h. TI Dv 13.00-14.00 h. <i>Atenció alumnes:</i> per determinar <i>Dates d'examen:</i> 08-II / 15 h. (1 ^a conv.) - 10-VII / 15.00 h. (2 ^a conv.)
--

PROGRAMA ORIENTATIU

OBJECTIUS

El Departament de Geografia de la UAB ofereix als alumnes del darrer curs de la llicenciatura la assignatura de Didàctica de la Geografia. Aquesta matèria és una assignatura optativa per als alumnes de geografia i l'ICE la convalida per les pràctiques del CAP. D'acord amb l' ICE de la UAB , la Inspecció d'Ensenyament Secundari de la Generalitat de Catalunya i amb el claustre d'un centre d'Ensenyament Secundari , el/la professor/a de Didàctica de la Geografia es fa càrrec d'impartir una assignatura de contingut eminentment geogràfic del curriculum de l'etapa de secundària obligatòria, per tal que els alumnes de la Universitat puguin fer les classes pràctiques en el context real: una aula d'ensenyament secundari. Tant per la coherència interna de l'assignatura com per la possibilitat de convalidació amb una part del CAP, l'assistència és obligatòria

TEMARI

- A **QUÈ ENTENEM PER DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS?**
- 1 La didàctica de les ciències socials. Referències epistemològiques.
- 1.1 El camp específic de la didàctica de les ciències socials.
- 1.2 Fonaments epistemològics i les disciplines de referència: la geografia, la història i les altres ciències socials.
- 1.1 Aportacions de la psicologia a la didàctica de les ciències socials. La teoria constructivista.
- 1.2 Aportacions de la pedagogia a la didàctica de les ciències socials. La gestió de l'aula.
- B **PER A QUÈ ENSENYAR I APRENDRE CIÈNCIES SOCIALS**
- 2 Finalitats i objectius de l'educació social
- 2.1 Una concepció crítica i radical de l'educació social. Influències postmodernistes.
- 2.2 L'educació per la democràcia. Els valors democràtics.
- 2.3 La formació del pensament social crític per interpretar la realitat.
- C **QUÈ ENSENYAR DE CIÈNCIES SOCIALS**
- 3 El curriculum de ciències socials
- 3.1 Què és el curriculum? Evolució del curriculum social.
- 3.2 La perspectiva crítica del curriculum
- 3.3 La transposició didàctica
- 3.4 La selecció dels continguts. Els conceptes clau
- 3.5 Els continguts conceptuals ,procedimentals i actitudinals del curriculum de l'etapa de secundària . La LOGSE

- 3.6 La seqüenciació dels continguts. La teoria de l'elaboració
- D COM ENSENYAR I APRENDRE CIÈNCIES SOCIALS
- 4 Estratègies i mètodes d'ensenyament
- 4.1 Fases del procés d'ensenyament-aprenentatge
- 4.2 La interacció social a l'aula
- 4.3 El paper del professor i de l'alumne en el procés d'ensenyament –
aprenentatge
- 4.4 L'ús de la llengua en l'ensenyament i aprenentatge de les
ciències socials
- 4.5 La comunicació i les habilitats cognitivolingüístiques en
l'ensenyament i aprenentatge de les ciències socials
- E QUÈ, QUAN I COM AVALUAR
- 5 L'avaluació entesa com a dispositiu pedagògic
- 5.1 La funció de l'avaluació
- 5.2 L'avaluació com a regulació dels aprenentatges
- 5.3 La teoria de l'activitat i l'autoregulació dels aprenentatges

BIBLIOGRAFIA Bàsica

- BENEJAM, P. (1993), "La didàctica de la geografia des de la perspectiva constructivista",
Documents d'Anàlisi Geogràfica, 21, 1992, Departament de geografia. U.A.B. Barcelona.
- BENEJAM, P. IPAGÉS, J. (Coord.) (1997): *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia
en la educación secundaria*. ICE. Horsori. Barcelona.
- BOARDMAN, D (ed.) (1985), *New directions in Geographical education* Falmer Press, Londres
- BOARDMAN, D. (1986), *Handbook for Geography Teachers*, The Geographical
Association, Sheffield.
- CALAF, R. i al. (1997) *Aprender a enseñar geografía*. OIKOS/TAU. Barcelona
- CLAMMER, R. et al (1987), *Geography Today*, Collins, Londres.
- COLL, C. (1986), *Marc curricular per a l'ensenyament obligatori*, Dep. d'Ensenyament. Generalitat
de Catalunya, Barcelona.
- COLL, C. (Coord.) (1999) *Pisología de la instrucción: La enseñanza y el aprendizaje en la
educación secundaria*. ICE/Horsori Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (1993),
Curriculum Educació Secundària Obligatoria: Area de Ciències Socials. Departament
d'Ensenyament. Barcelona.
- FIEN, J., WILSON, P., Y GERBER, R (eds.) (1984) *The Geography Teachers Guide to the
Classroom*, Macmillan, Londres.
- FIEN, J. 1 GERBER, R (eds.) (1988), *Teaching Geography for a Better World*, 2a. ed. , Oliver and
Boyd. Edimburg.
- FIEN, J. (1992), "Geografía, sociedad y vida cotidiana", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 21, p.73-
90.
- GERBER, R., LIDSTONE, J. (eds.), (1988), *Developing skills in geographical education*, Jacaranda
Press. Brisbane.
- GIMENO, J. 1 PEREZ, A (1992), *Comprender y transformarla enseñanza*, Morata, Madrid.
- GOLD, J.R. et al. (1991), *Teaching Geography in Higher Education. A Manual of a Good
Practice*, Basil Blackwell, Oxford.
- GRAVES, N.J. (1985), *La enseñanza de la Geografía*, Visor, Madrid.
- GRAVES, N.J., NAISH, M., SLATER, et al (1985), *Geography in Education now*,
Bedford Way Papers, 13. Institute of Education, University of London, Heineman, London.
- GRAVES, N J. (Ed.), (1982). *New Unesco Source Book for Geographic Teaching*. Longman,
Londres. Trad. cast. (1989) *Nuevo Método para la enseñanza de la geografía*, Teide,
Barcelona.

- HUCKLE, J. (ed.) (1973) *Geographical Education: Reflection and Action*, Oxford University Press, Oxford.
- HUCKLE, J. (1992), " Educació per a la sostenibilitat: el paper de la Geografia escolar en l'educació ambiental." *Documents d'Anàlisi Geogràfica* 21, p. 91-109.
- JOHNSTON R.J.(ed.) , *The future of Geography*, Methuen, Londres.
- JORBA, J. I CASELLAS, E. (1996): La regulació i l'autoregulació dels aprenentatges. ICE UAB/Bellaterra.
- MIN. DE EDUCACION Y CIENCIA (1989), *Diseño Curricular Base. Area de Ciencias Sociales, Geografía e Historia*. MEC. Madrid
- NAISH, M., RAWLING, E., HART, C. (1987), *Geography 16-19: The contribution of a curriculum project to 16-19*, Longman, Harlow.
- POZO, J. j. (1989), *Teorías cognitivas de/ aprendizaje*, Morata, Madrid
- SOUTO, X.M. (1998) Didáctica de la geografía. Ed. El Serbal. Barcelona.
- TREPAT, C. A. , i COMES, P. (1998) : *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. ICE/Graó.
- WORLD WILDLIFE FUND AND NORTH SOUTH PRODUCTIONS (1987), *Only One Earth. A Multimedia Education Pack*. WWF- United Kingdom / North South Productions, London.

revistes

Documents d'Anàlisi Geogràfica, nº 21, 1992.

Cuadernos de Pedagogía.

Geographical Education Anual. Australian Geography Teachers Association. School of Geography, University of New South Wales, Kensington, Australia.

IBER. , Ed. Graó , monogràfic sobre "Métodos y técnicas de la didáctica de la geografía", número 9, 1997

IBER. , Ed. Graó , monogràfic sobre "Conceptes socials clau", número 21, 1999

Teaching Geography. Trimestral. The Geographical Association, Sheffield.

AVALUACIÓ DEL CURS

Es valoren les diferents tasques bàsiques que van duent a terme els/les alumnes al llarg del curs, així com la memòria que presenten al final de curs.

criteris d'avaluació:

0 ASSISTÈNCIA (l'assistència és obligatòria. S'han de justificar un mínim del 80% de les assistències).

1 PARTICIPACIÓ A LES CLASSES I AL SEMINARI

2 ELABORACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA/LLIÇÓ.

3 APLICACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA/LLIÇÓ

4 DESENVOLUPAMENT DE LA TASCA DE PROFESSOR/A - TUTOR/A.

5 MEMÒRIA DEL CURS